

За останні 24 години

- 21:47** Туск висловився про конфлікт навколо Герів УПА - "Україна має вирішити проблему"
- 21:10** Кількість поранених внаслідок удару по заводу «Яготинське для дітей» на Київщині зросла
- 20:41** Зеленський відреагував на відмову Путіна від зустрічі - "грошей у РФ має стати менше, а тиску більше"
- 19:31** Макрон анонсував зустріч із Зеленським та ще двома європейськими лідерами в Лондоні
- 19:13** Вихідні в Україні будуть теплими – прогноз погоди на 6-7 червня

ЗАВАНТАЖИТИ ЩЕ

Головна / Суспільство

Зворотний бік туристичної Бакоти: що приховують 38 метрів дністровської води

ГАННА МИЩИШИН 31 травня 08:00

Бакота б'є рекорд популярності серед українських туристів. Сюди їдуть за інстаграмними локаціями, дайвінгом, водними прогулянками та польотами на дельтапланах. Але чи знаєте ви, що приховують 38 метрів дністровської води? Журналістка *Коротко про* поринула в історію цього фантастичного місця - від стародавнього скельного монастиря XI століття до трагедії сотень сімей, чії будинки були затоплені задля будівництва ГЕС.

Українська Атлантида

Українською Атлантидою називають місцевість, де колись село Бакоту та ще майже три десятки сіл у Хмельницькій області затопили 1981 року.

Сьогодні Бакотська затока включена до складу Національного природного парку «Подільські Товтри» та до списку Семи природних чудес України. Місце, приховане водами Дністра, яке стало трагедією для одних, зараз для багатьох вважається обов'язковим пунктом у списку літнього відвідування.

- Побувавши тут один раз, хочеться повертатися ще й ще, – зізнаються туристи.

І є заради чого: унікальні пейзажі, безмежний водний горизонт Дністра, величні скелі...

Також цікавий для туристів древній печерний монастир, вирізаний у вапнякових скелях у XI столітті. Кажуть, монастир заснував святий Антоній, який заснував і Свято-Успенську Київсько-Печерську Лавру.

Тоді Бакота була містом. Келії ченців тут були у заглибленнях у скелі. Частина з них у вільному доступі для туристів сьогодні.

СКАЛЬНИЙ МОНАСТИР ЗБЕРІГСЯ ДОТЕПЕР. ФОТО: KARPATIUM.COM.UA
Скальний монастир зберігся дотепер. Фото: karpatium.com.ua

Активний відпочинок на воді та суші

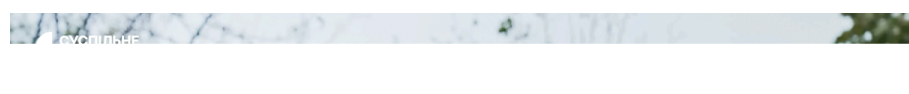
Неподалік скель – кілька цілющих джерел. Принаймні такими їх вважають. Над монастирем – оглядовий майданчик «Біла гора». Також незабутній краєвид на Дністер відкривається зі скелі химерної форми, через яку вона отримала назву «Курятник» і «Кам'яна голова».

Окрім відпочинку із спогляданням пейзажів, є можливості активно проводити час на воді та суші. Туристам пропонують джип-тури, прокат квадроциклів, серфінг, катери, катамарани, яхти, дайвінг, польоти на дельтапланах. Можна вибрати пішохідні чи велоекскурсії. Із поселенням проблем немає: працює маса готелів, баз відпочинку, котеджів та іншого житла для туристів. Можна їхати з наметом. Із кулінарних родзинок: місцеві вина, крафтові сири, мед.

СКЕЛЯ
Скеля "Курятник". Фото: Ігор Меліка

Особлива дата для місцевих

Те, що одним сьогодні дарує можливість відпочити у справді унікальному місці – Бакотській затоці, іншим повністю зламало життя. Переселенці все ще зберігають спогади про сільські вулиці Бакоти, де вони бігали маленькими, а нині приховані водами Дністра. Місцеві пам'ятають рідну школу, пам'ятають грушу, яку тишком-нишком обривали у сусідів, запах квітучих вишень і свій батьківський будинок, над яким тепер можна тільки проплести.

Журналістка *Коротко про* поспілкувалася з одним із колишніх місцевих жителів. Інженер-механік, а сьогодні – також дослідник, автор книг та гід Тарас Горбняк і його односельці щороку наприкінці літа повертаються до Бакоти – на свято Маковея 1 серпня.

– Для нас, мешканців Бакоти, це особлива дата, – згадує у розмові з *Коротко про* Тарас Горбняк. – Цього дня 1893 року освятили церкву, виявлену після розкопок у Бакоті.

АВТОР КНИГ ТА ГІД ТАРАС ГОРБНЯК ОСОБИСТО ПЕРЕЖИВ ЗАТОПЛЕННЯ БАКОТИ. КАДРИ З ФІЛЬМУ

Це місце було унікальним задовго до того, як потрапило до списку Семи чудес України та стало родзинкою краю. Розташоване на пагорбі, воно давало безліч привілеїв місцевим жителям.

– 500 гектарів землі завдяки пологому схилу завжди відкриті для сонця, – ділиться Тарас Горбняк. – Сотні років тому бакотяни, маючи сільські наділи, обробляли схили гір та садили виноградники і городи. Вважається, що в Ялті в Криму та Бакоті клімат однаковий. Тут родючі землі. Це і не тільки змущувало людей вибрати Бакоту для життя ще багато століть тому.

БАКОТА У СКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ
Бакота у складі Національного природного парку "Подільські Товтри" входить до списку Семи чудес України. Фото: karpatium.com.ua

Ніхто не вірив, що Дністер затопить пагорб із селом

За старих часів це був важливий торговий порт. Вода та наявність риби також грали свою роль. До речі, із давньослов'янської її назва перекладається як «бажане місце». Також серед переваг – захищеність від затоплення водами Дністра, що регулярно відбувалося з навколишніми селами. Втім, ця впевненість виявилася ілюзорною.

Коли з'явилися попередження від влади про будівництво ГЕС і подальше затоплення 29 сіл, бакотяни не дуже й вірили.

На момент затоплення Тарас Гірник був студентом. Повернутись після навчання до батьківського будинку вже не зміг – його накрили води Дністра. Батьки переїхали до сусіднього села.

- Пагорб, на якому стояла Бакота, був досить високий - 15-20 метрів. Якщо якась повінь затоплювала сусідні села, то з Бакоти можна було бачити приховані під водою поля, що лежали на землі дерева, – згадує наш співрозмовник. - Але жоден будинок ніколи, скільки я пам'ятаю, мої діди та бабусі і батьки, не було затоплено.

Висота пагорба – 15-20 метрів над рівнем землі. Але вода піднялася на 38 метрів.

Попередження щодо майбутнього затоплення (у 1981 році) місцевих сіл у зв'язку з будівництвом гідроелектростанції спочатку звучали тихо. За спогадами Тараса Горбняка, перші чутки почали поширюватись наприкінці 1950-х.

– Багато молоді планували будувати будинки. Влада говорила: «Поки не будуйтеся. Не поспішайте». Але у кого великі сім'ї, почали це масово робити – згадує наш гід. – Мало хто слухав, думали: «Затопить город, подумаєш, а будинок у мене хороший». Коли 1973 року навесні сказали переселятися і що шляху назад вже немає, для людей це було як грім серед ясного неба. На переселення дали вісім років.

МІСТО, А ПОТІМ - СЕЛО ІЗ ДАВНЬОЮ ІСТОРІЄЮ ПРИПІНИЛО СВОЄ ІСНУВАННЯ ПОНАД 50 РОКІВ ТОМУ У ЗВ'ЯЗКУ З БУДІВНИЦТВОМ ГЕС. ФОТО: KARPATIUM.COM.UA
Місто, а потім - село із давньою історією припинило своє існування понад 50 років тому у зв'язку з будівництвом ГЕС. Фото: karpatium.com.ua

Розкопували та переносили цвинтарі

– Люди покидали свої села, свої будинки. Держава виділяла гроші на купівлю житла – від Чукотки до Калінінграда - або на будівництво нового, – продовжує наш гід. – Але виділяючи гроші, держава скидала з себе обов'язок, який ляг на плечі людей: доки сім'я сама не зруйнує свій будинок, не знищить усе своє сімейне майно, яке не може взяти із собою, вона не отримає 15% компенсації.

Вирубувати дерева та проводити деякі інші роботи допомагали ув'язнені з Херсона. Крім цих робіт, вони займалися перенесенням кладовищ. Останки перепоховали. Це стосувалося і тих, хто помер місяць тому, три роки тому, і тих, хто 50-70 та 200 років тому. У кого не залишалось родичів – перепоховали у спільних могилах із табличкою «невідомі жителі Бакоти».

Незважаючи на те, що після затоплення села жителі Бакоти розсіялися не лише по Україні, а й сусідніми країнами, щороку на Маковея вони збираються разом: проплести та спустити квіти та вінки на воду над місцем, де вони колись вирости і яке досі притягує їх спогадами.

– Ми настільки проросли до цього місця пуповиною, що насправді не можемо не зустрітиса тут, – зізнається Тарас Горбняк. – Із 29 затоплених сіл, які давно знято з обліку, лише жителі Бакоти, далеко не найбільшого зі зниклих під водами Дністра сіл, зустрічаються, мають фільми та пісні про себе, своє село, свою долю.

Поселення, що прожило століття, закінчило своє існування з початком будівництва гідроелектростанції у 1979-1981 роках. Втім, це стало лише початком його нового життя – як унікальний і популярний туристичний об'єкт.

На замітку

Де: 55 км від Кам'янця-Подільського Хмельницької області поряд із селищем Стара Ушиця.

Як дістатися: машиною до села Колодіївка чи Стара Ушиця. Автобусом або поїздом до Кам'янця-Подільського, звідти – таксі чи місцевий трансфер.

Новини по темі: [Туризм в Україні](#) [водосховища](#) [Хмельницька область](#) [літній відпочинок](#)

Підпишітьесь на нас в соц. мережах [f](#) [t](#) [v](#) [t](#) [o](#) [g](#)

Статті по темі

- 4 червня суспільство **Жорісткість Путіна: як минуле Росії виправдовує масове насильство й терор у війні**
- 4 червня суспільство **Станцював вальс із однокласницею у кріслі льоному: як випускник зі Львова змінив фінал шкільної драми**
- 2 червня суспільство **Петро зборонити: наметі влад має заборонити намети влад час нічних тривог**

